

քաՆասիրական

Բ Ա Ն Ա Ս Տ Ե Ղ Ծ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Խանդ ոգոյ տրամեցելոյ :

Միայնութիւն անձկաւէտ , որ զցաւս արկեալ քաղցր ի մոռաց ,
Սըխիթար ածես ոգւոյ , թէ հողք ուրեք ինչ տըրտմութեան
Բզխորհըրդոց լռութիւն գան վըրդովել ամբոխասաստ :

Եւ դու ո՛վ խուն մի նըլազ , ըզդառնութիւնս յանդորր հանել ,
Ինդ քողով պատատեալ առադաստին գիշերական .

Բզքեղ կարդան հէք ըստուերք ընտելական ծառաստանիդ ,
Եւ որ յոստ առ ի յոստոյ խաղաղ զեփիւռք թաքուն հողմոց .

Դու արդեօք իցես ինքնին որ առ ինեւ շըրջապատիս ,
Եւ զերդ դոյզն հողմն անտառին յիս ըզտըխուրդ արկանես խանդ . —
Դու այն ես այո . եւ զքո պատկեր ըստուերակերպ ,

Որ շարժէ յերգս արտասուաց , զաչօքս հայիմ եւ ճանաչեմ :

Բոլոր անդամքս ի դողդոջ , եւ ալէկոծ յոգւոյ հրաշէկ ,

Բոց ըզմըտօքս իմ շողայ , եւ ի բաղխիւն սիրտս հարկանի .

Բհա դողամ պակուցեալ ի խօլական երեւութից ,

Խորշովին աչք եւ ճակատ , եւ երեսացս աղճատեալ գեղ .

Խորհուրդք իմ խուսափեալ , եւ սանձարձակ դիմեալ վազեն ,

Օերդ մըրրիկ գազանասաստ , որ զՍվկիան անդորրանինջ

Օարթուցեալ , եւ վեր ի վայր շարժէ ի յոյզ խառնափընդոր .

Հոր անձաւ , ընդ որ ափունս ամայավայր գայ նա մըղեալ .

Սիթէ այս ճանապարհ Բխերոնտեայ կամ Կոկիտեայ .

Ի ըսեմ ըզթափառոտ հողմոց շըչել տըրտում տըխուր ,

Եւ զլըռին կարկաջ աղբերն , որ ցուրտ զոգւով պատէ սարսուռ :

Բզկողիւք առապարին եւ ընդ լերանց արտեւանունս

Բմայք խաղան ահեղ եւ լուռ , ի սրարշաւս ասպատակեալ ,

Եւ առ ի կախ կան մընան ըսպառնականըն ճակատու :

Ո՛ր ափունք նըսեմաստուերք , ո՛ր ահընկէց կարծըր վիմուտք .

Ո՛ր ամպարիշտ լռութիւն , եւ մենաւոր դու քարանձաւ ,

Բըջուց եւ գայլոց պատըսպարան գաղտնածածուկ .

Բաղէս զոգիս , ու այդ մութ նըսեմ ըզսիրտ տըխուր ըսփոփէ ,

Եւ ցաւոցս իմ եւ դողման ի քէն անդորր եւ դիւր լիցի :

Ո՛ր գիտէ , գուցէ հետք յուսակորոյս տարփաւորի

Կրիսեցին երբեմն յաւուրց ըզհըրատապս այս աւաղուտ .

Եւ զկենացն ժամանակ կարճատեցին տագնապք վըշտաց :

Ես ինքն իսկ հարեալ սիրով աստ ըզթափառ քայլս իմ վարեմ .

Եւ յահեղ մայրեացդ հայցեմ իմոց ցաւոց դիւր անպատիր :

Ո՛ր անգութ սէր , ուխտադրութ , եւ այլանդակ ճիւղաղ վայրաղ .

Վրացէս այլ՝ որ խունկ ծըխեալ եւ առ ոտիւքդ անկցի խոնարհ .

Ընծեալ , որ առ յինէն տուեալ առ քեզ՝ խորհուրդք մըտաց .

Ընծեալ վարսիցն ծամք եւ պատիր գեղն յոր ցնորեցայ .

Ընծեալ թափուր ըստուերք , դըժնեայ ընկերք իմ հանդիսից

Ու ակընկալեաց ընդ յերկար , եւ հուսկ ուրեմն ինձ մատընտու :

Ը՛յ յիմարիս , զի՛նչ ասեմ . ո՞ր զյիշատակ կորուսելոյն՝

Որ զպատրեալ տագնապէ միտս՝ եկն ի յողիս զարթուցանել .

Ը՛հ հեծեմ , եւ ընդ դողդոջ այտս իմ սարսուռ սողոսկի ցանգ ,

Եւ շարժէ զանձն իմ օտար ինչ երեւոյթ անագորոյն :

Տեսանեմ , եւ ահա ամպք ձըգեալ ընդ քարշ ի խիստ հողմոց

Համօրէն պատեն զաշխարհ ի մահաբեր թուխ առադաստ .

Վառան որոտք կայծականց , եւ ի յամպոց ճայթէ մըրրիկ ,

Եւ հոսանք յորդախաղաց քանդեն թաւալ զմայրս՝ անտառաց .

Սի՛ր իժեալ ժայթքեն մոլեգին ընդոստ ընդոստ անսանձ հեղեղք .

Յարկք , մայրիք , եւ շեղջք ի դէզ ընդ շառաչող հոսին ալիս :

Ը՛հ , խոյս տուք , խորհուրդք իմ խոնջք , առ ի տըխուր տեսոյդ զօղեալ ,

Սի՛նչ ուրեմն երկնից մըրրիկ փոթորկալիւր առցէ դադար :

Ո՛ր քարայր արտասուելի , ո՞ր օթեւան ողորմ լալեաց .

Ի՞նչ ինձ գէթ , ի մռայլ անձաւս յանդորր հանեմ զողիս տատան :

Սու՛թ ըստուերք , որ ընդ կոշտիւ գերեզմանին փեռեկելոյ ,

Ընթանան ինձ պատահել , եւ ընդ ոտիւքս նըւաղի լոյս .

Երեւոյթք եւ ուրուականք զարտեւանամբքս իմ շըշընչեն .

Եւ շուրջ զինեւ տըխրաձայն կոծս յօրինեն աշխարանաց :

Սի՛ր հիքիս , արդեօք այդ կոծ է ըստուերին աստանդական

Որ ըստ անձաւն ելանէ , տարտամ դանդաղ մըռնչելով :

Կանց դու ինձ , եւ ունկըն դիր , թէ չես ոսոխ . — զի՛ դու յինէն .

Յաւագին ըստուեր անթաղ , որ ի գանգատ զինէն բերիս : —

Ը՛յլ համայն շուրջ լըռութիւն , եւ ցաւագին յայս իմ պայման ,

Յայդ եւեթ մութ օթեւան հեշտ արձագանգք տան ըզդարձուած :

Ը՛հ ո՞ր զսըրտիւս ածէ պաղ . յոր քիրտըն ցուրտ ճակատս հարեալ .

Եւ ո՞ր այն տիպ խօլական , որ ի յետուստ իմ ընթանայ : —

Վաջալերեաց ո՛վ անձն իմ , ահա մահուն պատկեր դըժնեայ :

Ողջ մարմնով քրտմնասարսուռ , ու ոգիս ի սիրտ հոսի թաւալ ,

Ը՛հ փախիր դու փախչելով , մի տար յերակս ըզպաղ տեսոյդ .

Սի արդեօք զայրոյթ երկնից յայս քարանձաւս ըզքեզ ձրգէ .

Սի լիցի ինձ այս վերջին գիշեր աւուրցս առոյգութեան .

Յիս նայեաց , տես զի կանուխ սրբամտութեամբ կըլանես զիս :

Յիս ակնարկեաց անբարբառ , եւ յոտս ի վեր կաց գըթալիր ,

Եւ թող ինձ զի յերկիւղէս ոգի առեալ անդորրացայց :

Ո՛վ մահ մահ , չես դառն այնքան , ըստ երեւոյթ կերպարանիդ :

Յաչացս իմոց արդ արտասուս քամես փոխան զարհուրանաց .

Նիմ ապա այդ խուսափ . եկ մերձեցիր . — ա՛հ զի դողամ :

Եկ դու առ իս , որ զիս ինքն ի քեզ տեսեալ խորհրդածեմ :

Բեւեռեալդ այդ անմարմին եւ ցամաքեալ ոսկերոտի ,

Որ ի դառն ահարկութիւն ըսու զփոշի մեր սոնքանաց .

Ըյդ մարմնոց կոյտ պակուցիչ , եւ դալկահար այտք ծամելեաց ,

Եւ աչաց սեւաթոյր խոռոչանացըն գերեզմանք

Վանիօն ըզխորհրդովքս ածեն մըռայլ նըսեմաստուեր ,

Որ ըզքօղ երկբայ բըբացըս պատառեալ զարթուցանեն :

Եւմ եմ եւ ես ծընունդ նեխոյ եւ շաղախոյ . եւ ի մօտոյ ,

Սա՛հ անդութ , ըզմարմնովս իմ ըզճիրանսրդ ձրգեսցես :

Օ երկուց ներհակ յաւիտեանց ինձ ըզդըրունըս փեռեկես ,

Օ որ տեսեալ եւ զարհուրիմ , ու աճէ դալուկ յայտս իմ տըժգոյն :

Ընդ որ յերկուց գընայցեմք , ո՛վ յոյսք իմոց ակընկալեաց .

Եւ որ ժամ , յորում զիս ճակատագրին կալցի ճիրան ,

Եւ ըզկենացս իմ աւուրց հատանելով հատցէ ըզծայր :

Եղնկ զիս , մըրնչէ զուսովքս , եւ ըզգլխովս ունի ըզսուր .

Ղեպէ զհարուածն , ի գոչիւն ահեղ զմեղանս իմ կարգացեալ :

Ողջոյն ձեզ , հեշտ հըրապոյրք , ողջոյն կենաց քաղցըր պատկեր .

Ըհա մահ կայ առ ինեւ պընդեալ ի ձեռս ըզգերանդին :

Ըղէ դոյզըն մի համբեր . եւ ի պարզեալ իմ յայս բըբաց

Սի թեսցեն անմըխիթար գետք արտասուաց դառնացելոց .

Օ ի ըզմահ մեռանել արտօսը ընդ աչս՝ է վայելուչ :

ՄՈՆԴԻ

Թարգմ . Ս . Գ .

